

ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΚΛΑΔΗΣ

Ομότιμος Καθηγητής στην "Πολιτική Ανώτατης Εκπαίδευσης"

Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Κόρινθος

Αναλυτικό Βιογραφικό Σημείωμα

Ιούνιος 2016

Προσωπικά στοιχεία

Γεννήθηκα στην Αθήνα, στις 18 Οκτωβρίου 1945

Ξένες γλώσσες

Αγγλικά (άριστα)

Πανεπιστημιακές σπουδές

1968 Βασικό πανεπιστημιακό πτυχίο στη Φυσική, Πανεπιστήμιο Αθηνών

1971 Διδακτορικό Δίπλωμα στη Φυσική Στερεάς Κατάστασης, Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ακαδημαϊκή σταδιοδρομία

1973-1982 Βοηθός - Επιμελητής στη Φυσική, Εργαστήριο Φυσικής, Πανεπιστήμιο Αθηνών

1982-1985 Λέκτορας στη Φυσική, Τμήμα Φυσικής, Πανεπιστήμιο Αθηνών

1985-1992 Επίκουρος Καθηγητής στη Φυσική, Τμήμα Φυσικής, Πανεπιστήμιο Αθηνών

1988-1992 Συνεργάτης με σύμβαση βάσει ΠΔ 407/80, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος

1992-1997 Αναπληρωτής Καθηγητής στην Εκπαιδευτική Πολιτική, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

1997-2003 Καθηγητής στην Εκπαιδευτική Πολιτική, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Αλεξανδρούπολη

2003-2012 Καθηγητής στην Πολιτική Ανώτατης Εκπαίδευσης, Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Κόρινθος

Από 2013 Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Σταδιοδρομία και κύριες δραστηριότητες στην "πολιτική ανώτατης εκπαίδευσης"

Πολιτική και διοίκηση ανώτατης εκπαίδευσης σε εθνικό επίπεδο

Πολιτική-διοικητική δραστηριότητα

Οκτώβριος 1981 - Οκτώβριος 1983 Μέλος της ομάδας επιτελικού σχεδιασμού, η οποία συνέταξε τον Νόμο Πλαίσιο για την ελληνική ανώτατη εκπαίδευση το 1982 και η οποία συντόνισε και επέβλεψε την αρχική φάση υλοποίησής του, Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων

Ιούλιος 1986 - Ιούλιος 1988 Γενικός Γραμματέας, Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (με Υπουργό

	τον Αντώνη Τρίτση)
Φεβρουάριος - Απρίλιος 1990	Ειδικός Γραμματέας Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού και Οργάνωσης, Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (επί Οικουμενικής Κυβέρνησης Ζολώτα, με Υπουργό τον Κώστα Σημίτη και Αναπληρωτή Υπουργό τον Βασίλη Κοντογιαννόπουλο)
Απρίλιος 1998- Μάρτιος 2004	Ειδικός Γραμματέας Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης, Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (με Υπουργούς τον Γεράσιμο Αρσένη και τον Πέτρο Ευθυμίου). Με την ιδιότητα αυτή, είχα καθοριστική ευθύνη και συμμετοχή στη διαμόρφωση της κυβερνητικής πολιτικής στον τομέα της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (και γενικότερα στον τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης), τα κύρια σημεία της οποίας συνοψίζονται ως εξής: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Διεύρυνση και επέκταση του ελληνικού συστήματος ανώτατης εκπαίδευσης, με τη δημιουργία νέων Τμημάτων αλλά και νέων Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης και κατά κύριο ρόλο σε περιφερειακή βάση ▪ Ραγδαία αύξηση των ποσοστών συμμετοχής στην ανώτατη εκπαίδευση των νέων ηλικίας μεταξύ 18 και 21 ετών, η οποία έφερε την Ελλάδα στην κορυφή των Ευρωπαϊκών χωρών ▪ Ραγδαία αύξηση του αριθμού των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών και κατάρτιση νομοσχεδίου για τον εκσυγχρονισμό και τον εξορθολογισμό του συστήματος των μεταπτυχιακών σπουδών στην Ελλάδα (το οποίο δεν κατατέθηκε τελικώς για ψήφιση στη Βουλή) ▪ Ανάπτυξη πρωτοβουλιών για την οργάνωση κοινών Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (joint masters) με Πανεπιστήμια άλλων Ευρωπαϊκών χωρών και κατάρτιση των αναγκαίων νομοθετικών ρυθμίσεων (οι οποίες προωθήθηκαν προς ψήφιση στη Βουλή μετά τον Μάρτιο του 2004) ▪ Διαμόρφωση για πρώτη φορά στην Ελλάδα ενός Εθνικού Στρατηγικού και Χωροταξικού Σχεδίου Ανάπτυξης της ανώτατης εκπαίδευσης, και μάλιστα παράλληλα με την κατάρτιση στρατηγικών και επιχειρησιακών σχεδίων ανάπτυξης από μέρους όλων των ελληνικών Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης ▪ Προώθηση των διαδικασιών διασφάλισης και αξιολόγησης ποιότητας στην ελληνική ανώτατη εκπαίδευση και κατάρτιση σχετικού νομοσχεδίου (το οποίο προωθήθηκε προς ψήφιση στη Βουλή μετά τον Μάρτιο του 2004) ▪ Προώθηση των διαδικασιών δια βίου μάθησης στο πλαίσιο της ελληνικής ανώτατης εκπαίδευσης. Υπεύθυνος της ομάδας εργασίας του ΥΠΕΠΘ που κατάρτισε το σχετικό νομοσχέδιο (το οποίο προωθήθηκε προς ψήφιση στη Βουλή μετά τον Μάρτιο του 2004) ▪ Διαμόρφωση και εφαρμογή ενός ορθολογικού, αποτελεσματικού και διαφανούς συστήματος κατανομής της κρατικής χρηματοδότησης στα ελληνικά Πανεπιστήμια ▪ Εφαρμογή για πρώτη φορά στην Ελλάδα συστήματος τετραετούς αναπτυξιακού προγραμματισμού για τις κτιριακές υποδομές των ελληνικών Πανεπιστημίων (2000-2004) ▪ Προώθηση της Ευρωπαϊκής Διάστασης της ελληνικής ανώτατης εκπαίδευσης
1995-2004	Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας
1984-1986	Προϊστάμενος Γραμματείας (Γραμματέας) του Πανεπιστημίου Αθηνών
1988-1990	Σύμβουλος του Προέδρου της Διοικούσας Επιτροπής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας για την ακαδημαϊκή οργάνωση και διοίκηση των πρώτων Τμημάτων του Πανεπιστημίου

1993-1996	Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
1993-1998	Μέλος της Συγκλήτου και της Επιτροπής Ερευνών, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
2004-2008	Πρόεδρος του Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
2010-2012	Εκλεγείς στη θέση του Γραμματέα και συντονιστής διοίκησης του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Πολιτική ανώτατης εκπαίδευσης σε Ευρωπαϊκό επίπεδο

Πολιτική-διοικητική δραστηριότητα

1984 - Μάρτιος 2004	Εθνικός εκπρόσωπος της Ελλάδας στη Διευθυντική Ομάδα (Directing Group) του Προγράμματος του ΟΟΣΑ "Institutional Management in Higher Education (IMHE)"
1999-2001	Μέλος της Διεθνούς Επιτροπής προσωπικοτήτων που συγκρότησε η UNESCO για την παρακολούθηση της υλοποίησης των αποτελεσμάτων της Παγκόσμιας Διάσκεψης για την Ανώτατη Εκπαίδευση που πραγματοποιήθηκε το 1998
1999 - Μάρτιος 2004	Υπεύθυνος της Διαδικασίας της Μπολώνιας από ελληνικής πλευράς. Με την ιδιότητα αυτή, συμμετείχα στις τρεις πρώτες Υπουργικές Συνόδους (Μπολώνια 1999), Πράγα (2001), Βερολίνο (2003) και ήμουν εκπρόσωπος της Ελλάδας στην Ομάδα Προώθησης και Παρακολούθησης της Διαδικασίας της Μπολώνιας (Bologna Follow-Up Group)
2003	Προεδρία της Ομάδας Προώθησης και Παρακολούθησης της Διαδικασίας της Μπολώνιας (Bologna Follow-Up Group) στη διάρκεια της Ελληνικής Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με την ιδιότητα αυτή, είχα την κύρια ευθύνη της διαδικασίας διαμόρφωσης του σχεδίου ανακοινθέντος που υποβλήθηκε προς έγκριση στους Υπουργούς στην Υπουργική Σύνοδο του Βερολίνου (Σεπτέμβριος 2003)
2003	Γενική ευθύνη όλων των δραστηριοτήτων ανώτατης εκπαίδευσης στη διάρκεια της Ελληνικής Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στη βάση αυτή, είχα την κύρια ευθύνη για την προώθηση της υπόθεσης της Κοινωνικής Διάστασης στην ατζέντα του διαλόγου για τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης, με τον προσδιορισμό της ως της πρώτης προτεραιότητας για την Ελληνική Προεδρία. Στο πλαίσιο αυτό, είχα την ευθύνη για την οργάνωση στην Αθήνα τον Φεβρουάριο του 2003 του επίσημου σεμιναρίου της Διαδικασίας της Μπολώνιας με θέμα την Κοινωνική Διάσταση του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
2001 - Μάρτιος 2004	Επικεφαλής της ελληνικής αντιπροσωπείας στη μικτή ελληνογαλλική επιτροπή για τη διαπανεπιστημιακή συνεργασία, η οποία θεμελίωσε την ανάπτυξη κοινών Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (joint Masters) μεταξύ ελληνικών και γαλλικών Πανεπιστημίων. Για τη συμβολή μου στην προσπάθεια αυτή μου απονεμήθηκε τιμητική διάκριση από τη Γαλλική Δημοκρατία (βλ. στο τέλος του Βιογραφικού Σημειώματος).

Πολιτική ανώτατης εκπαίδευσης σε Ευρωπαϊκό επίπεδο

Επιστημονική δραστηριότητα

2003-2004	Μέλος της Ομάδας Εργασίας του Συμβουλίου της Ευρώπης, με αντικείμενο της Δημόσια Ευθύνη για την Ανώτατη Εκπαίδευση
-----------	--

Μάιος 2004 - Ιανουάριος 2005	Μέλος του Συμβουλίου Επιλογής προτάσεων κοινών μεταπτυχιακών προγραμμάτων στο πλαίσιο του Προγράμματος Erasmus Mundus της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις δύο πρώτες προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος (ακαδημαϊκά έτη 2004-05 και 2005-06)
Μάιος 2004 ⇒	Μέλος της ομάδας ερευνητών της Ευρωπαϊκής Οργάνωσης Πανεπιστημίων (European University Association - EUA) για την ετοιμασία της ανά διετία έκθεσης της EUA πάνω στην πορεία υλοποίησης της Διαδικασίας της Μπολώνιας στις διάφορες Ευρωπαϊκές χώρες, η οποία παρουσιάζοταν στις ανά διετία Υπουργικές Συνόδους
Μάιος 2004 - Ιανουάριος 2005	Ετοιμασία της έκθεσης με τίτλο "Trends-IV Report", η οποία παρουσιάστηκε στην Υπουργική Σύνοδο του Μπέργκεν τον Μάιο του 2005. Με την ιδιότητα αυτή, πραγματοποίηση επιτόπιων ερευνητικών επισκέψεων σε Πανεπιστήμια της Βουλγαρίας (University of Veliko Turnovo) και της Πολωνίας (Jagiellonian University of Krakow και Wroclaw University of Technology)
Σεπτέμβριος 2006 - Ιανουάριος 2007	Ετοιμασία της έκθεσης με τίτλο "Trends-V Report", η οποία παρουσιάστηκε στην Υπουργική Σύνοδο του Λονδίνου τον Μάιο του 2007. Με την ιδιότητα αυτή, πραγματοποίηση επιτόπιων ερευνητικών επισκέψεων σε Πανεπιστήμια της Πολωνίας (Warsaw Agricultural University και Poznan University of Technology)
Σεπτέμβριος 2008 - Μάιος 2009	Ετοιμασία της έκθεσης με τίτλο "Trends 2010 Report", η οποία θα παρουσιαστεί στην Υπουργική Σύνοδο της Βιέννης και της Βουδαπέστης τον Μάρτιο του 2010. Με την ιδιότητα αυτή, πραγματοποίηση επιτόπιων ερευνητικών επισκέψεων σε Πανεπιστήμια της Πολωνίας (University of Warsaw και Poznan University of Technology) και της Σερβίας (University of Novi Sad)
Από Μάρτιο 2004	Συνεργασία σε μόνιμη βάση με το Συμβούλιο της Ευρώπης με την ιδιότητα του ειδικού - εμπειρογνώμονα για τα σχετικά με τη Διαδικασία της Μπολώνιας θέματα. Με την ιδιότητα αυτή, συμμετοχή με σχετικές εισηγήσεις στα Συνέδρια που οργανώνονται από το Συμβούλιο της Ευρώπης σε συναφή θέματα και σε αποστολές που οργανώνονται από το Συμβούλιο της Ευρώπης για την προώθηση και υλοποίηση της Διαδικασίας της Μπολώνιας στις χώρες που προσχώρησαν στη Διαδικασία μετά το 2003
Φεβρουάριος - Σεπτέμβριος 2005	Συμμετοχή, με την ιδιότητα του εξωτερικού εμπειρογνώμονα στο κοινό πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Συμβουλίου της Ευρώπης με αντικείμενο την κατάρτιση ενός υποδείγματος για τους εσωτερικούς κανονισμούς των Πανεπιστημίων της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης
Οκτώβριος 2006 - Οκτώβριος 2007	Επιστημονικός υπεύθυνος από ελληνικής πλευράς στο Πρόγραμμα Tempus με τίτλο "Promoting Bologna Process in Kosovo", το οποίο ανέλαβαν από κοινού το Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και η Faculty of Education, University of Ljubljana, Slovenia
Ιούνιος - Δεκέμβριος 2008	Συμμετοχή με την ιδιότητα του ειδικού - εμπειρογνώμονα για τα σχετικά με τη Διαδικασία της Μπολώνιας θέματα στο κοινό πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Συμβουλίου της Ευρώπης με αντικείμενο την ενίσχυση της ανώτατης εκπαίδευσης στη Σερβία, με ειδικότερο στόχο την ανάπτυξη συστήματος διασφάλισης ποιότητας
Σεπτέμβριος -	Μέλος της ομάδας ερευνητών της Ευρωπαϊκής Οργάνωσης Πανεπιστημίων (Euro-

Νοέμβριος 2008	pean University Association - EUA) για την υλοποίηση ερευνητικού προγράμματος που αποσκοπούσε στη μελέτη των χαρακτηριστικών των προγραμμάτων επιπέδου Masters στην Ευρώπη. Με την ιδιότητα αυτή, πραγματοποίηση επιτόπιων ερευνητικών επισκέψεων σε Πανεπιστήμια της Πολωνίας (Warsaw School of Social Sciences and Humanities και University of Warmia and Mazury in Olsztyn)
2009-2010	Μέλος της τριμελούς ομάδας ειδικών - εμπειρογνομόνων η οποία πραγματοποίησε την προκαταρκτική μελέτη των εκθέσεων που υποβάλλει η Ευρωπαϊκή Οργάνωση Φοιτητών (European Students' Union - ESU) στις Συνόδους των Ευρωπαίων Υπουργών στο πλαίσιο της Διαδικασίας της Μπολώνιας (Bologna With Student Eyes - 2009 και Bologna At Finish Line - 2010)
Αύγουστος - Οκτώβριος 2010 και Μάιος - Ιούνιος 2012	Μέλος της τριμελούς ομάδας ειδικών - εμπειρογνομόνων η οποία πραγματοποίησε την προκαταρκτική μελέτη των δύο πρώτων εκθέσεων που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο ερευνητικού προγράμματος EQUnet (2010 και 2012)
Νοέμβριος 2010 - Ιανουάριος 2011	Συμμετοχή με την ιδιότητα του ειδικού - εμπειρογνώμονα για τα σχετικά με τη Διαδικασία της Μπολώνιας θέματα στην τρίτη φάση του κοινού προγράμματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Συμβουλίου της Ευρώπης με αντικείμενο την ενίσχυση της ανώτατης εκπαίδευσης στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη. Ετοιμασία της τελικής έκθεσης για την ανάγκη συντονισμού της υλοποίησης των μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο της Διαδικασίας της Μπολώνιας στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη
Οκτώβριος 2010 - Σεπτέμβριος 2012	Υπεύθυνος από πλευράς Πανεπιστημίου Πελοποννήσου για το ερευνητικό πρόγραμμα TRACKIT! ("Tracking Learners' and Graduates' Progression Paths") το οποίο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο του Προγράμματος Δια Βίου Εκπαίδευσης και το οποίο πραγματοποιείται από Consortium αποτελούμενο από 6 Ευρωπαίους εταίρους μεταξύ των οποίων και το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Διασφάλιση ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση Πολιτική-διοικητική δραστηριότητα

1996-2004	Κύρια ευθύνη για τις πρωτοβουλίες σχετικά με διασφάλιση ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση στην Ελλάδα:
1996-97	Ευθύνη για την προετοιμασία, εποπτεία και συντονισμό της συμμετοχής του Δημοκriteίου Πανεπιστημίου Θράκης στο σχετικό με την αξιολόγηση των Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων πρόγραμμα (Institutional Evaluation Programme) της τότε CRE και μετέπειτα EUA, συμπεριλαμβανομένης και της έκθεσης αυτοαξιολόγησης του Πανεπιστημίου. Το Δημοκriteίο Πανεπιστήμιο Θράκης υπήρξε το πρώτο ελληνικό Πανεπιστήμιο που συμμετέσχε στο εν λόγω πρόγραμμα της EUA και μέχρι σήμερα έχει ακολουθηθεί από επτά (7) ακόμα ελληνικά Πανεπιστήμια κάτω από την ενθάρρυνση και την οικονομική υποστήριξη του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων επί Ειδικού Γραμματέα Δ. Κλάδη
2000-2004	Ευθύνη για την κατάρτιση του νομοσχεδίου για τη θεσμοθέτηση εθνικού συστήματος διασφάλισης και αξιολόγησης της ποιότητας στην ελληνική ανώτατη εκπαίδευση, το οποίο τελικώς προωθήθηκε προς ψήφιση στη Βουλή μετά τον Μάρτιο του 2004. Κατά το

ίδιο διάστημα κύρια ευθύνη για τον διεξοδικό διάλογο επί του θέματος με τα ελληνικά Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης και της οργάνωσης ειδικού σεμιναρίου στην Αθήνα τον Φεβρουάριο του 2002

1999 - Μάρτιος 2004 Εκπρόσωπος της Ελλάδας στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο για τη Διασφάλιση Ποιότητας (European Network for Quality Assurance in higher education - ENQA) και ιδρυτικό μέλος του Δικτύου

Μάιος 2003 Στο πλαίσιο της Ελληνικής Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ευθύνη για το σχεδιασμό, την προετοιμασία και την οργάνωση της ανά εξάμηνο Συνάντησης των Γενικών Διευθυντών Ανώτατης Εκπαίδευσης των Ευρωπαϊκών χωρών, η οποία πραγματοποιήθηκε στο Ρέθυμνο της Κρήτης. Η Συνάντηση είχε γενικό τίτλο "Monitoring and improving quality in higher education in Europe" και καθόρισε στην ουσία το πλαίσιο για την περαιτέρω προώθηση της υπόθεσης της διασφάλισης ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση στην Ευρώπη

Διασφάλιση ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση Επιστημονική δραστηριότητα

1997 ⇨ Μέλος της ομάδας των ειδικών - εμπειρογνομόνων του Institutional Evaluation Programme (IEP) της European University Association (EUA), οι οποίοι πραγματοποιούν τις εξωτερικές αξιολογήσεις των ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων. Με την ιδιότητα αυτή, συμμετοχή στις αξιολογήσεις των παρακάτω Πανεπιστημίων και μάλιστα με την ειδικότερη ευθύνη της συγγραφής της τελικής έκθεσης αξιολόγησης:

1997-98 ▪ Helsinki University of Technology, Finland

1998-99 ▪ Johannes Kepler University of Linz, Austria

2000-01 ▪ University of Cyprus, Cyprus

2001-02 ▪ University of Niš, Serbia

(στο πλαίσιο του προγράμματος αξιολόγησης του συνόλου των Πανεπιστημίων της Σερβίας από το IEP/EUA)

2002-03 ▪ Helsinki University of Technology, Finland (follow-up review)

2003-04 ▪ University of Bihac, Bosnia and Herzegovina

▪ University of Tuzla, Bosnia and Herzegovina

(στο πλαίσιο του προγράμματος αξιολόγησης του συνόλου των Πανεπιστημίων της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης από το IEP/EUA)

2004-05 ▪ University of Cyprus, Cyprus (follow-up review)

▪ University of Iceland, Iceland

2005-06 ▪ Slovak Medical University, Bratislava, Slovakia

▪ Slovak University of Technology, Bratislava, Slovakia

(στο πλαίσιο του προγράμματος αξιολόγησης του συνόλου των Πανεπιστημίων της Σλοβακίας από το IEP/EUA)

▪ University of Siena, Italy

▪ Süleyman Demirel University, Isparta, Turkey

2006-07 ▪ Constantine the Philosopher University, Nitra, Slovakia

(στο πλαίσιο του προγράμματος αξιολόγησης του συνόλου των Πανεπιστημίων της Σλοβακίας από το IEP/EUA)

▪ Ege University, Izmir, Turkey

- 2007-08
- Higher Portuguese Institute of Administration and Marketing in Matosinhos, Porto, Portugal
 - Higher School of Nursing in Coimbra, Coimbra, Portugal
(στο πλαίσιο του προγράμματος αξιολόγησης του συνόλου των Ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης της Πορτογαλίας από το ΙΕΡ/ΕΥΑ)
- 2008-09
- University of Lisbon, Lisbon, Portugal
(στο πλαίσιο του προγράμματος αξιολόγησης του συνόλου των Ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης της Πορτογαλίας από το ΙΕΡ/ΕΥΑ)
 - University of Pristina in Kosovska Mitrovica, Kosovo
 - University of Lleida, Spain (follow-up review)
- 2009-10
- Higher School of Design, Lisbon, Portugal
(στο πλαίσιο του προγράμματος αξιολόγησης του συνόλου των Ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης της Πορτογαλίας από το ΙΕΡ/ΕΥΑ)
- 2010-11
- Brno University of Technology, Czech Republic (follow-up review)
 - Politecnico di Torino, Italy
- 2011-12
- Bucharest Academy of Economic Studies, Romania
(στο πλαίσιο του προγράμματος αξιολόγησης του συνόλου των Ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης της Ρουμανίας από το ΙΕΡ/ΕΥΑ)
- 2012-13
- University of Art and Design in Cluj-Napoca, Romania
(στο πλαίσιο του προγράμματος αξιολόγησης του συνόλου των Ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης της Ρουμανίας από το ΙΕΡ/ΕΥΑ)
 - "Henri Coanda" Air Force Academy in Brasov, Romania
(στο πλαίσιο του προγράμματος αξιολόγησης του συνόλου των Ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης της Ρουμανίας από το ΙΕΡ/ΕΥΑ)
- 2013-14
- Spiru Haret University, Romania
 - Dimitrie Cantemir Christian University, Romania
 - Constantin Brancoveanu University in Pitesti, Romania
 - Protestant Theological Institute in Cluj-Napoca, Romania
(στο πλαίσιο του προγράμματος αξιολόγησης του συνόλου των Ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης της Ρουμανίας από το ΙΕΡ/ΕΥΑ)
 - Faculty of Business Economy in Bar, Montenegro
 - Faculty of Business Management in Bar, Montenegro
(στο πλαίσιο του προγράμματος αξιολόγησης του συνόλου των Ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης του Μαυροβουνίου από το ΙΕΡ/ΕΥΑ)
- 2015-16
- Politecnico di Torino (follow-up review)

2005-2009	Μέλος της Επιτροπής (Steering Committee) που διευθύνει το Institutional Evaluation Programme της EUA
2002 - Μάιος 2006	Μέλος της Επιτροπής που διηύθυνε το δεύτερο πρόγραμμα της EUA για τη διασφάλιση της ποιότητας με τίτλο "Quality Culture Project" μέχρι τη λήξη του (Μάιος 2006)
Οκτώβριος - Δεκέμβριος 2007	Μέλος της ομάδας ειδικών της EUA για την αξιολόγηση της Μονάδας Συντονισμού της Διαδικασίας της Μπολώνιας της Συνόδου Πρυτάνεων της Ελβετίας (CRUS)
Ιανουάριος - Μάιος 2008	Μέλος της Ομάδας Αυτοαξιολόγησης του Institutional Evaluation Programme της EUA, η οποία συνέταξε την Έκθεση Αυτοαξιολόγησης του Προγράμματος στο πλαίσιο της πρώτης εξωτερικής αξιολόγησής του από την European Association for Quality Assurance (ENQA)
Νοέμβριος 2008	Επικεφαλής της ομάδας ειδικών για την αξιολόγηση της Faculty of Electrical and Computer Engineering του University of Pristina, Pristina, Kosovo
Ιούλιος 2009	Συμμετοχή με την ιδιότητα του διεθνούς ειδικού-εκπαιδευτή στο εκπαιδευτικό σεμινάριο της European Students' Union (ESU) στο Στρασβούργο για τους φοιτητές που συμμετέχουν στις διαδικασίες αξιολόγησης των πανεπιστημίων σε Ευρωπαϊκό επίπεδο
Μάρτιος - Ιούνιος 2011	Μέλος της ομάδας ειδικών - εμπειρογνομόνων της ENQA για την εξωτερική αξιολόγηση της Agence pour l'Évaluation de la Qualité de l'Enseignement Supérieur (AEQES) της Γαλλικής Κοινότητας του Βελγίου προκειμένου να γίνει δεκτή ως μέλος της ENQA
Ιούνιος - Νοέμβριος 2012	Μέλος της ομάδας ειδικών - εμπειρογνομόνων της ENQA για την εξωτερική αξιολόγηση της National Agency for Quality Assessment and Accreditation (ANECA) της Ισπανίας προκειμένου να ανανεωθεί η συμμετοχή της ως μέλους της ENQA
Μάιος - Ιούλιος 2013	Μέλος της ομάδας ειδικών - εμπειρογνομόνων της ENQA για την εξωτερική αξιολόγηση της Quality Assurance Agency (QAA) του Ηνωμένου Βασιλείου προκειμένου να ανανεωθεί η συμμετοχή της ως μέλους της ENQA
Ιανουάριος - Οκτώβριος 2013	Μέλος της Ομάδας Αυτοαξιολόγησης του Institutional Evaluation Programme της EUA, για τη σύνταξη της Έκθεσης Αυτοαξιολόγησης του Προγράμματος στο πλαίσιο της δεύτερης εξωτερικής αξιολόγησής του από την European Association for Quality Assurance (ENQA)
Δεκέμβριος 2013 - Απρίλιος 2014	Μέλος της ομάδας ειδικών - εμπειρογνομόνων της ENQA για την εξωτερική αξιολόγηση της Kosovo Accreditation Agency (KAA) του Κοσόβου προκειμένου να εγκριθεί η συμμετοχή της ως μέλους της ENQA
Φεβρουάριος - Ιούλιος 2014	Μέλος της ομάδας ειδικών - εμπειρογνομόνων της ENQA για την εξωτερική αξιολόγηση της Quality Assurance Agency (QAI) της Ιρλανδίας προκειμένου να ανανεωθεί η συμμετοχή της ως μέλους της ENQA
Δεκέμβριος 2015 ⇨	Μέλος της ομάδας εξωτερικών αξιολογητών της Ελληνικής Αρχής Διασφάλισης και Πιστοποίησης Ποιότητας (ΑΔΙΠ) με την ιδιότητα του διεθνούς εμπειρογνώμονα ύστερα από υπόδειξη της European University Association (EUA). Με την ιδιότητα αυτή, συμμετοχή στις αξιολογήσεις των παρακάτω ελληνικών Πανεπιστημίων και ΤΕΙ:
2015-16	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ΤΕΙ Κεντρικής Μακεδονίας ▪ Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

- ΤΕΙ Ιονίων Νήσων
- ΤΕΙ Ηπείρου
- ΤΕΙ Πελοποννήσου
- Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο
- ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας

Συναφές συγγραφικό έργο και παρουσιάσεις σε διεθνή συνέδρια μετά το έτος 2000

Αυτοτελείς εκδόσεις

1. Διονύσης Κλάδης, Γιάννης Πανούσης: "Ο Νόμος Πλαίσιο για τα Πανεπιστήμια", όγδοη έκδοση, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα, Απρίλιος 2009, σελίδες 761

Άρθρα σε ελληνικά επιστημονικά περιοδικά και βιβλία

1. Διονύσης Κλάδης: "Αναγκαιότητα νέων στρατηγικών για τα πανεπιστήμια μπροστά στον 21ο αιώνα και στην κοινωνία της γνώσης και της μάθησης", άρθρο στο: "Ιστορικο-Συγκριτικές Προσεγγίσεις", τμητικός τόμος Ανδρέα Μ. Καζαμιά, επιμέλεια Σήφης Μπουζάκης, εκδόσεις Δαρδανός, Αθήνα 2000
2. Διονύσης Κλάδης: "Η Διακήρυξη της Μπολώνιας και η πορεία για τη διαμόρφωση του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης" άρθρο στο: "Παιδαγωγική και Εκπαίδευση", τμητικός τόμος για τα 65χρονα του Παναγιώτη Ξωχέλλη, επιμέλεια Δημήτρης Χατζηδήμου, έκδοση Αδελφών Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2001
3. Διονύσης Κλάδης: "Η κοινωνική διάσταση της Διαδικασίας της Μπολώνιας και η πορεία από τη Μπολώνια στην Πράγα και από την Πράγα στο Βερολίνο", άρθρο στο "Εκπαίδευση και Εκπαιδευτική Πολιτική μεταξύ Κράτους και Αγοράς", Δ. Γράβαρης, Ν. Παπαδάκης (επιμ.), Εκδόσεις Σαββάλα, Αθήνα, Δεκέμβριος 2004
4. Διονύσης Κλάδης: "Η συζήτηση στην Ελλάδα για τα ιδιωτικά και για τα μη-κερδοσκοπικά μη-κρατικά πανεπιστήμια (εκτός τόπου και χρόνου σε σχέση με τη σύγχρονη Ευρωπαϊκή πραγματικότητα)", άρθρο στο "Συγκριτική και Διεθνής Εκπαιδευτική Επιθεώρηση", τεύχος 4, Απρίλιος 2005, Εκδόσεις Σαββάλα, Αθήνα, σελίδες 127-140
5. Διονύσης Κλάδης: "Ο Ευρωπαϊκός Χώρος Ανώτατης Εκπαίδευσης μετά το Μπέργκεν και οι επιδράσεις στο ελληνικό πανεπιστήμιο", άρθρο στο "Η Μεταρρύθμιση του Ελληνικού Πανεπιστημίου", Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου - Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 2007
6. Διονύσης Κλάδης: "Πρόσβαση στην ανώτατη εκπαίδευση και Διαδικασία της Μπολώνιας", άρθρο στο "Πρακτικά του ΙΒ΄ Διεθνούς Συνεδρίου της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος 'Πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση'", Δ. Χατζηδήμου, Ε. Ταρατόρη, Χ. Βιτσιλάκη, Κ. Χατζηδήμου (επιμ.), Εκδόσεις Ατραπός, Αθήνα, 2008

Άρθρα σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά

1. Dionyssis Kladis: "The social dimension of the Bologna Process", άρθρο στο *Higher Education in Europe*, Vol. XXVIII, No. 3, October 2003, p. 353-354
2. Dionyssis Kladis: "The social dimension of the Bologna Process: Principles and concepts", άρθρο στο *Bologna Handbook, Supplement I*, September 2006, Editors EUA and RAABE Academic Publishers
3. Dionyssis Kladis: "Democracy vs. Efficiency in Higher Education Governance", άρθρο στο *Leadership and Governance in Higher Education Handbook, Volume I*, March 2011, Editors CoE, IAU and RAABE Academic Publishers

4. Dionyssis Kladis: "Tracking Learners' and Graduates' Progression Paths (TRACKIT) - Relevance to Bologna Process", in *Journal of the European Higher Education Area*, 2013, No. 1, p. 61-80, Editors EUA and RAABE Academic Publishers.
5. Dionyssis Kladis: "Μεταρρυθμίσεις και αντιμεταρρυθμίσεις στα Ελληνικά Πανεπιστήμια (1974-2014) - Συνδέοντας την πολιτική με τις κοινωνικές δυναμικές", στο *Academia*, Vol. 4, No. 1, 2014. (στην ελληνική γλώσσα)
<http://academia.lis.upatras.gr/index.php/academia/article/view/2226/2337>

Παρουσιάσεις σε διεθνή συνέδρια

1. Συμμετοχή στο 12ο Ετήσιο Συνέδριο που οργανώθηκε από το European Access Network (EAN) στην Πράγα (29 Ιουνίου - 2 Ιουλίου 2003) με τίτλο "Parity of Access Across Europe? Equity and Future Education Development: EAN Contribution to the Bologna Process". Παρουσίαση της κεντρικής εισήγησης με θέμα "The Social Dimension of the Bologna Process on the way to Berlin".
2. Συμμετοχή στο Σεμινάριο που οργάνωσε το Συμβούλιο της Ευρώπης στο Στρασβούργο (2-3 Δεκεμβρίου 2003) με τίτλο "Implementation of the Bologna Process in South East Europe". Παρουσίαση εισήγησης με θέμα "The role of students in higher education in the context of the Bologna Process".
3. Συμμετοχή στο Συνέδριο που οργάνωσαν από κοινού το Συμβούλιο της Ευρώπης και το Υπουργείο Παιδείας της Ουκρανίας στο Dnipropetrovsk (15-16 Απριλίου 2004) με τίτλο "Quality Assurance, European Credit Transfer System and Implementation of the Bologna Process in Different European Countries". Παρουσίαση εισήγησης με θέμα "The Bologna Process - From commitments to implementation".
4. Συμμετοχή στο Συνέδριο που οργάνωσαν από κοινού η European League of Institutes of the Arts (ELIA) και η Association Européenne des Conservatoires (AEC) στη Λιουμπλιάνα της Σλοβενίας (28-29 Μαΐου 2004) με τίτλο "The Bologna Process: New Opportunities for Higher Arts Education?". Παρουσίαση εισήγησης με θέμα "The Bologna Process - The requirement of awareness on the way from commitments to implementation".
5. Συμμετοχή στο Διεθνές Συνέδριο που οργανώθηκε από το Πανεπιστήμιο Κρήτης στο Ρέθυμνο (5-7 Νοεμβρίου 2004) με τίτλο "Εκπαίδευση και Κοινωνία στον Σύγχρονο Κόσμο". Παρουσίαση εισήγησης με θέμα "Η κοινωνική διάσταση του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης".
6. Συμμετοχή στην 8η Πανευρωπαϊκή Συνδιάσκεψη Φοιτητών που οργανώθηκε από την Ευρωπαϊκή Οργάνωση Εθνικών Φοιτητών Ενώσεων (ESIB) στο Νιμμεγκεν της Ολλανδίας (4-6 Δεκεμβρίου 2004) με τίτλο "Building a democratic university". Παρουσίαση μίας από τις κεντρικές εισηγήσεις με θέμα "Identifying democracy in the Bologna Process".
7. Συμμετοχή στο Συνέδριο που οργανώθηκε από το Υπουργείο Παιδείας της Γαλλίας στο Παρίσι (27-28 Ιανουαρίου 2005) με τίτλο "The social dimension of the European Higher Education Area and world-wide competition" στο πλαίσιο της Διαδικασίας της Μπολώνιας. Παρουσίαση μίας από τις κεντρικές εισηγήσεις με θέμα "Which social dimension for the European Higher Education Area?"
<http://www.ehea.info/Uploads/Seminars/050127-28-Kladis.pdf>
8. Συμμετοχή στο 15ο Ετήσιο Συνέδριο που οργανώθηκε από το European Access Network (EAN) στη Θεσσαλονίκη (30 Αυγούστου - 2 Σεπτεμβρίου 2006) με τίτλο "The Social Role of Universities: Reaching Out to the Community". Παρουσίαση μίας εκ των κεντρικών εισηγήσεων με θέμα "The Social Dimension of the Bologna Process after Bergen and its wider implications".
9. Συμμετοχή στο ετήσιο Συνέδριο του Magna Charta Observatory που οργανώθηκε στη Μπολώνια (14 Σεπτεμβρίου 2006) με τίτλο "Political Approaches to University Identity". Συμμετοχή με παρέμβαση σε ένα από τα panels. Δημοσίευση της παρέμβασης στο "The politics of European university identity", Proceedings of the Seminar of the Magna Charta Observatory, 14 September 2006, Bononia University Press, December 2006, σελίδες 144-149.
http://www.magna-charta.org/resources/files/proceedings_2006.pdf

10. Συμμετοχή σε Διεθνές Σεμινάριο που οργανώθηκε από το Complutense University της Μαδρίτης την 1η Μαρτίου 2007 με τίτλο "European Higher Education Area: Updates and perspectives". Παρουσίαση εισήγησης με θέμα: "The social dimension of the European Higher Education Area"
11. Συμμετοχή σε Διεθνές Σεμινάριο που οργανώθηκε από το University of Ljubljana στις 4 Απριλίου 2007 με τίτλο "Current status of the Bologna Process". Παρουσίαση εισήγησης με θέμα: "Implementing Bologna Process and the Trends V Project".
12. Συμμετοχή ως προσκεκλημένος ομιλητής στο School Field Seminar του Centre for Educational Policy Studies του University of Ljubljana στις 5 Απριλίου 2007, με τίτλο διάλεξης "Public/state versus private in higher education: the case of Greece".
13. Συμμετοχή, με την ιδιότητα του εκπροσώπου της EUA, σε Συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στην πόλη Struga της ΠΓΔΜ στις 20 και 21 Σεπτεμβρίου 2007 από το University St. Kliment Ohridski της ΠΓΔΜ στο πλαίσιο project του Προγράμματος Tempus με τίτλο "Upgrading of a system for quality assessment and quality assurance at the University St. Kliment Ohridski". Παρουσίαση εισήγησης με θέμα: "Quality at the institutional level: Lessons learned from EUA's programmes"
14. Συμμετοχή σε Διεθνές Συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στην πόλη Rogaška Slatina της Σλοβενίας από 30 Νοεμβρίου έως 1 Δεκεμβρίου 2007 από την Εθνική Φοιτητική Ένωση Σλοβενίας με τίτλο "Quality Higher Education: Here, There, Anywhere? Developing External Quality Assurance". Παρουσίαση εισήγησης με θέμα: "Key Preconditions for External Quality Assurance: Institutional - Internal - Culture"
15. Συμμετοχή στο IB' Διεθνές Συνέδριο της Παιδαγωγικής Εταιρίας Ελλάδας που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα (14-16 Δεκεμβρίου 2007) με γενικό τίτλο "Πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση". Παρουσίαση εισήγησης με θέμα: "Πρόσβαση στην ανώτατη εκπαίδευση και Διαδικασία της Μπολώνιας"
16. Συμμετοχή, με την ιδιότητα του εκπροσώπου της EUA, σε Συνέδριο του United Kingdom Council for Graduate Education (UKCGE), που πραγματοποιήθηκε στο Πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου από 2 έως 4 Ιουλίου 2008 με τίτλο "Impact of Bologna on Doctoral Education in Europe". Παρουσίαση εισήγησης με θέμα: "Quality assurance in doctoral education in Europe: The perspective of EUA" (www.ukcge.ac.uk:80/events/pastevents/ec08.htm)
17. Συμμετοχή, με την ιδιότητα του ειδικού-εμπειρογνώμονα του Συμβουλίου της Ευρώπης, σε Συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στο Βελιγράδι στις 10 και 11 Ιουλίου 2008 με τίτλο "Self-evaluation in higher education institutions" στο πλαίσιο κοινού project της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Συμβουλίου της Ευρώπης για την ενίσχυση των μεταρρυθμίσεων στην ανώτατη εκπαίδευση της Σερβίας. Παρουσίαση δύο εισηγήσεων με θέματα: "European Standards and Guidelines for Internal Quality Assurance" και "Experiences of self-evaluation: The case of Greece"
18. Συμμετοχή στο Διεθνές Συνέδριο που οργανώθηκε στο Στρασβούργο στις 9 και 10 Σεπτεμβρίου 2008 από τη Γαλλική Προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο "Quality Assurance in Universities and Higher Education Institutions in Europe". Παρουσίαση της σύνοψης των αποτελεσμάτων του συνεδρίου με την ιδιότητα του ενός εκ των δύο rapporteurs
19. Συμμετοχή στην 20ή Ετήσια Conference της European Association of International Education στην Αμβέρσα του Βελγίου και συγκεκριμένα στην εναρκτήρια εκδήλωση στις 11 Σεπτεμβρίου 2008, ως μέλος του panel προσωπικοτήτων που είχαν κληθεί να σχολιάσουν την κεντρική εισήγηση του Υπουργού Παιδείας της Φλαμανδικής Κοινότητας του Βελγίου με θέμα "Bologna 2020"
20. Συμμετοχή σε Διεθνές Συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στην πόλη Rogaška Slatina της Σλοβενίας στις 5 και 6 Δεκεμβρίου 2008 από την Εθνική Φοιτητική Ένωση Σλοβενίας με τίτλο "Financing higher education and university governance: New challenges in the scope of the Bologna Process". Παρουσίαση εισήγησης με θέμα: "University governance in the Bologna Process: Democracy versus efficiency?"
21. Συμμετοχή σε Διεθνές Συνέδριο που οργανώθηκε στη Μπολόνια (15 Σεπτεμβρίου 2010) από το Υπουργείο Παιδείας, Πανεπιστημίων και Έρευνας της Ιταλίας, το Magna Charta Observatory και το

Πανεπιστήμιο της Μπολώνιας με τίτλο "Bologna 2010 - The European Higher Education Area: Proposals for the future". Συμμετοχή με παρέμβαση σε ένα από τα panels με θέμα "The role of European Institutions in shaping the future of the European Higher Education Area".

22. Συμμετοχή στην 20th EURASHE Annual Conference που πραγματοποιήθηκε στο Tallinn της Εσθονίας από 13 έως 15 Νοεμβρίου 2010 με γενικό τίτλο "Implementing Bologna: From Rhetoric to Reality". Συμμετοχή ως μέλος του panel των ειδικών για το σχολιασμό των εισηγήσεων και των συζητήσεων στην Conference.

23. Συμμετοχή στο Συμπόσιο που πραγματοποιήθηκε στη Λιουμπλιάνα στις 22-24 Νοεμβρίου 2010 και συνδιοργανώθηκε από τα προγράμματα EQUnet και DEP με θέμα "Equity in Higher Education". Συμμετοχή ως μέλος του ενός εκ των δύο panels ειδικών που σχολίασαν τις επιμέρους εισηγήσεις.

Συνεχιζόμενο διδακτικό έργο

Μεταπτυχιακή διδασκαλία

Πραγματοποίηση επί οκτώ συνεχή ακαδημαϊκά έτη (από 2008-09 μέχρι και 2015-16) τεσσάρων δίωρων διαλέξεων, με την ιδιότητα του προσκεκλημένου καθηγητή, στο πλαίσιο του κοινού μεταπτυχιακού προγράμματος Erasmus Mundus με τίτλο "European Masters in Lifelong Learning: Policy and Management" (University of Deusto - Bilbao Spain, Institute of Education - London UK, and Pedagogic School - Copenhagen Denmark). Θέμα των διαλέξεων: "Quality Culture in Higher Education Institutions". Η πρόσκληση έχει ανανεωθεί και για το ακαδημαϊκό έτος 2016-17.

Τιμητικές Διακρίσεις

Μάρτιος 2007 Απονομή της τιμητικής διάκρισης "Grade de Chevalier dans l'Ordre National du Mérite" από τη Γαλλική Δημοκρατία, σε αναγνώριση της συνεισφοράς για την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ Ελληνικών και Γαλλικών Πανεπιστημίων με την ιδιότητα του Ειδικού Γραμματέα Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων